SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1421

av Kalle Olsson och Anna-Caren Sätherberg (båda S)

Återupprättande av folkbildningen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka folkbildningspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Jämtlands län är en av de regioner med procentuellt flest deltagande medborgare i studiecirklar. Jämtland är också ett utpräglat glesbygdslän, och vi vet att medborgare i glesbygdskommuner i större utsträckning deltar i studieförbundens verksamhet. Förklaringarna till det är flera. På mindre orter finns till exempel inte samma kommersiella utbud, utan vill man få något gjort får man fixa det själv. Studiecirklar är ett effektivt verktyg för den som vill lära och utvecklas tillsammans med andra.

Det är inte förvånande att Tidöregeringens omfattande neddragningar på studieförbunden - över en treårsperiod har man dragit undan en halv miljard i statlig finansiering – har fått kännbara konsekvenser för civilsamhället på våra landsbygder.

Innan neddragningarna fanns studieförbunden representerade i alla landets kommuner. Det är närmast unikt, och kan möjligen bara jämföras med Svenska kyrkans närvaro. Nu ser vi dock hur studieförbunden har tvingats stänga lokaler och säga upp personalen. Och det säger sig självt, att utan personal och lokaler blir det svårt att hålla igång verksamheten – särskilt när vi talar om ett län som Jämtland som utgör 12 procent

av landets yta. Samma resonemang är tillämpligt för Västerbottens och Norrbottens inland.

För att kunna bedriva meningsfull verksamhet måste det finns en rimlig geografisk närvaro. Det funkar inte att be medborgare transportera sig 15-20 mil för att delta i en studiecirkel. Vad händer i bygderna när studieförbunden tvingas dra sig tillbaka? När vävstugan i byn måste stänga, när det inte längre finns pengar för att utbilda styrelsen i byns tilltänkta fiberförening? Eller när språkcafeet upphör och kursen för att ta jägarexamen ställs in? Det första som händer är att det blir tystare och tråkigare.

Men mer allvarligt är nedbrytningen av civilsamhället. Det gemensamma luckras upp, kontaktytor försvinner. För varje år som går blir det svårare att bygga upp det som gått förlorat under Tidöregeringen. Det är mycket angeläget att snabbt återupprätta folkbildningspolitiken.

Kalle Olsson (S) *Anna-Caren Sätherberg (S)*